СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНІЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIV. Ч. 264. Джерзи Сіті, Н. Дж., пятниця, 12. листопада, 1926. VOL. XXXIV. No. 264. Jersey City, N. J., Friday, November 12. 1926. THREE CENTS.

КОРОТКЕ ЗАСІДАННЄ КОНҐРЕСУ

СЕНАТ РІШАЄ НЕ СУДИТИ СУДДІ ІНГЛИША ЗА ЗЛОВЖИТКИ.

ВАШИНГТОН, 10. листопада. — Конгрес зібрався нині на коротеньку сесію, яка тревала всего кілька минут, а на котрій він полагодив всего дві справи.

Наперед установлено суд для розсудження справи судді Інглиша, обжалованого за ріжні судові зловжитки, а відтак відрочив сесію до дня 13. грудня.

Установлення суду для справи Інглиша зараз показалося безпотрібним, бо сей суд рішив судді Інглиша не судити, бо він уже й так зрезиґнував зі свого уряду.

ПРЕЗИДЕНТ КУЛИДЖ ДІСТАЄ ВЕЛИКУ ОВАЦІЮ ПІДЧАС СВОЄЇ ПОДОРОЖИ.

КАНЗАС СИТІ, 10. листопада. — Президент Кулидж приїхав сюди нині, щоби виголосити з нагоди відслонення памятника Свободи промову про свято Дня Завішення Оружа. По дорозі витали його величезні товпи народа.

БУВШИЙ МІНІСТЕР ЗНОВА ПЕРЕД СУДОМ.

ВАШИНГТОН, 10. листопада. — Алберт Фол, бувший секретар внутрішних справ у кабінеті президента Гардинга, станув нині знова перед вищим судом Дистрикту Колумбії як обжалований за змову з нафтовим спекулянтом Догені на шкоду федерального уряду. Оба обжаловані заявили, що вони не почуваються до вини.

КАНАДА ВСТАНОВЛЯЄ ПЕРШОГО ПРЕДСТАВНИКА ДО АМЕРИКИ.

ОТАВА, Онтаріо, 10. листопада. — Рада міністрів Канади встановила нині першого посла Канади до Злучених Держав. Став ним Винсент Месі, що колись був директором найбільшої англійської фабрики рільничого наряддя.

ПОПАВ У ТЮРМУ ЧЕРЕЗ СВОЄ ІМЯ.

НЮ ЙОРК, 10. листопада. — Кароля Джана Дейлі, відомого американського письменника, арештував нині шериф у його домі в Гвайт Плейнз на основі варанту, який закидав людині того імени обманюванє при помочи почти. Шериф не слухав переконувань сусідів, які йому звертали увагу на те, що, як варант подає, обвинений мав бути в Каліфорнії, а арештований там не був. Автор перебув в арешті цілу ніч, заким шериф побачив свою помилку. Випущений на волю автор думає позивати шерифа в суд.

ВІДПРАВЛЯЮТЬ ПРОГИБІЦІЙНИХ АҐЕНТІВ.

ВАШИНГТОН, 10. листопада. — За змінами в центральнім уряді прогибіції пішли зміни по окружних урядах. З нюйорського округа, приміром, відправлено нині 6 федеральних аґентів за нездібність і брак ініціятиви.

РОСПРАВА ЗА ВБИЙСТВО ПРОПОВІДНИКА И ЙОГО ЛЮБОВНИЦІ.

СОМЕРВИЛ, Ню Джерзі, 10. листопада. — Головним свідком в справі вбийства проповідника Гола й його церковної хористки, пані Милс, виступила нині пані Барбара Таф, котра була служницею в домі священика в день його вбийства. Вона зізнала, що вона не могла не мати підозріння щодо зносин межи священиком а панею Милс, коли вона одного разу зайшла до церковної канцелярії в церкві і бачила, як пані Милс ціскочила священиков з колін. Др. Гол тоді дуже гнівався на служницю за її прихід до церкви.

НЕБУВАЛЕ ОБЖАЛОВАННЄ МУЖА ЖІНКОЮ.

НЮ ЙОРК, 10. листопада. — Один полісмен, відбуваючи службу на Савт стріт, почув нині вечером голосні крики о поміч, добуваючися з моря. Він зараз дав пожарний алярм, а сам побіг у напрямі криків. Над краєм причалу лежала якась жінка й кричала без памяти, а в воді залину полісмен побачив червоне світло, яке звичайно мають автомобілі зі заду. Коло керми авта сидів мущина і кричав, що він зломав собі при упадку руку.

Як наспіли пожарники, вони витягнули з води мущину і взяли його до шпиталю, щоби забандажувати йому руку та лічити його від простуди, щоби він не дістав запалення легень. Жінку взяли теж до шпиталю, щоби вона вийшла з нападу гістерії.

Коли жінка вспокоїлася, вона оповіла, що вона вийшла заміж 7 літ тому назад. У них є одна дочка. Вони жили щасливо, поки муж не обезпечив її на 10,000 долярів. Від того часу він поводився з нею зле. Вчора він казав їй збиратися до опери. Виїхали своїм автом. Переїхавши мостом до Мангетена, — вони живуть у Бруклині, — муж скрутив на полуднє. Хоча вона знала, що він їде зле, вона нічого не говорила. Нагло муж скрутив автомобіль на одну вулицю, яка кінчиться над водою. Муж гнав до води з такою скорістю, що вона побачила, що він не зможе на час задержати авта. В роспучі жінка пригадала собі, що муж від якогось часу витрачував богато грошa на науку пливання. Вона вискочила з авта в розгоні, а автомобіль пігнав у воду. — Поліція веде слідство, на скільки слова жени відповідають правді.

НАДЗЕМНА ДОРОГА НА КІЛЬКА МИЛЬ.

НЮ ЙОРК, 10. листопада. — Щоби запобігти затамованню автомобілевого руху наслідком занадто великого числа автів на вулицях сього міста, місцевий уряд постановив вибудувати здовж ріки Гудсону надземну дорогу для автів. Дорога має вести від Канал Стріт до 72-ої вулиці.

ПРОДУКЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПРОМИСЛОВОСТИ ЗА РІК.

За попередніми відомостями українська промисловість в минулому році випустила гуртової продукції на 218,666 тис. карб. Програму виконано на 94% проти останнього коректованого промпляну. Загальний випуск гуртової продукції в цьому році виявляє, що українська промисловість зробила дальший крок у своєму розвиткові, випустивши на 56% більше продукції ніж у 1924—25 р.

Однак, коли до гуртової продукції республіканської промисловости включити розмір фактичної гуртової продукції Південмаштресту, то загальна гуртова продукція республіканської промисловости трохи зменьшиться, а саме: випуск її в порівнанні до попереднього промпляну досягає лише 49%, а до останнього коректованого 82%. В порівнанню до 24—25 року гуртова продукція збільшується лише на 43%.

З окремих трестів слід зазначити, що перевищили свою виробничу програму десять республіканських трестів, а саме: Укрмахортрест на 5%, Текстильтрест 57%, Дунсукно — 97%, Шкіртрест — 46%, Ліспал — 18%, Україніс — 106%, Папіртрест — 48%, Індустріяльне будівництво — 54%, та Трубне будівництво — 39%. Виконали свою виробничу програму на 100% Тютюнтрест та Укртрестсельмаш.

РОЗВЯЗАННЯ АМНЕСТІЙНОГО КОМІТЕТУ.

Чого варта найновіщий, самим Пілсудським недавно утворений уряд Польщі, свідчить факт закриття на днях польською владою Міжпартійного Комітету для боротьби за амнестію для політичних вязнів.

Комітет цей, до якого ввійшли представники ріжних політичних партій, знайшов в клясичній країні тюрми й інквізиції таку симпатію серед пригнобленого населення і накопичив стільки матеріялу компромітуючого польську владу і її поліційну систему, що Пілсудський, який сам по травневім перевороті заповів амнестію, розвязав його.

Розвязано Централю в Варшаві, заборонено працю в місцевих відділах, між иншим і у львівськім відділі, який містився в домівці редакції „Воля Народу".

В Польщі нема місця для амнестії!

КОНФЕРЕНЦІЯ НЕПОЛЬСЬКИХ НАРОДІВ.

В Варшаві відбулася дня 8. м. м. конференція представників непольських народів, яка застановлялася над створенням обединючої бази для оборони перед польським походом на непольське населення. Взяли в ній участь Українці, Білоруси, Німці і Литовці.

Намічено заснувати пресове бюро з метою інформувати закордон про положення кожної непольської нації в культурній, економічній і політичній ділянці. В тій цілі має виходити Бюлетень у французькій, англійській і німецькій мові.

ЗІ СПОРТУ.

ГАРКАВЕНКО ВІДНОСИТЬ ДРУГУ ПОБІДУ В НЮ ЙОРКУ.

Понад 5,000 людий приглядалося в понеділок 8. листопада в великій Армори Гол при 34 улиці і Парк Евню другому виступови нашого силача Гаркавенка.

Перед ним боровся італійський чемпіон Райцевич, який приїхав сюди з Італії, щоби добиватися світого чемпіонату. Всі були цікаві на його перший виступ. Райцевич скінчив зі своїм противником Болгарином Волковом в 4 минутах і дав доказ, що перед ним стоять гарні виґляди.

Та таки вся публика нетерпеливо ждала тої хвилі, коли прийде черга на Гаркавенка. Тому, коли він тільки звився на галі, піднялися оклики зі всіх сторін. Тим разом мав Гаркавенко за противника грецького чемпіона Деметраля, який положив навіть раз в Клівленді старого Збишка. Деметраля уникали другі борці, бо він має славу того, що ломає руки.

Борба з ним не була того рода як це було першим разом, коли Гаркавенко боровся з Люріхом. Деметраль дійсно знаменитий борець, не тільки сильний, але й дуже вправний. Тому не диво, що боротьба тревала 1 годину 3 минути і 4 секунди, заки Гаркавенко його положив. Перед самою побідою виглядало так, що Гаркавенко слабне, бо Деметраль кинув ним пять разів на землю, викручуючи руку. Але коли щераз замахнувся на Гаркавенка, той послідний цілком несподівано для всіх присутних, вхопив його з небувалою силою за голову, підніс в гору і кинув на землю та прикрив цілою вагою свого тіла, що Деметралеви не було вже ратунку.

Побіда Гаркавенка викликала небувалий ентузіязм. З того видно, що вся симпатія публики по його стороні. На ню заслугує він не тільки тому, що є великим борцем, але ще й тому, що бореться дуже культурно.

Всі тепер особливо зацікавлені тим, з ким прийдеться Гаркавенкови далі боротися, бо чим далі, тим сильніщих буде мати противників.

БЕЗРОБІТТЯ НА УКРАЇНІ.

Народній Комісаріят Праці УСРР. комунікує, що число безробітних останніми часами на Україні не збільшується, але й не зменшується. Цифра 200 тисяч безробітних немовби стабілізувалася. На протязі трох кварталів цього року видала держава на допомогу безробітним 1,102,000 карбованців. З тої суми Одеса дістала 218,539 карб., Київ — 161,363 карб. Харків — 133,635 карб., Дніпропетровськ — 93,077 карб.

ЗАСІДАННЯ ПАМЯТИ В. ГНАТЮКА.

Академія Наук у Київі влаштувала спеціяльне засідання, присвячене памяти небіжчика, члена Академії Наук, відомого етнографа Володимира Гнатюка.

ЛІКВІДАЦІЯ ВИСШОЇ ПРОМИСЛОВОЇ ШКОЛИ В ЧЕРНІВЦЯХ.

Більше трицять років існує в Чернівцях висша промислова школа, в якій з цілої Буковини виховувалися сотки добре вишколених ремісників. Тепер міністерство публичних робіт рішило знести цілком школу в Чернівцях. Також у Кишеневі розвязується таку саму школу, а учительський персонал та шкільний інвентар, бібліотеки, машини і т. ин. з обох шкіл перевозиться в Яси, бо тут засновується в найблизшім часі висшу промислову школу.

В приватнім інтервю заявив міністер, що поводом до цього розпорядку послужило те, що в обох тих школах учився замало румунських учеників, бо школи за далеко від чисто румунської території, а також і те, що міністерство рішило зробити центром технічних наук місто Яси.

Дурійка централізації, а властиво румунізації — не знає границь. Після закриття господарської школи в Кіцмани, кошикарської в Сторожинці, різьбарської в Вижниці, нищить дикий насильник послідню промислову школу, з якої користувалося також і українське населення на Буковині.

РОЗВАЛ ЦАРАНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ.

Вкінці вересня ц. р. відбулося злиття цараністичної (хліборобської) і націон.-демократичної партій в Румунії. Це злиття відбилося на Буковині в той спосіб, що центральну управу краєвої організації нової партії перебрали національні демократи на чолі з Вайда-Воєводою з Семигороду. Питання про участь національних меншостей в політичному життю нова партія не розвязала, а противно, станула на вузько націоналістичнім румунськім становиску. Це привело на Буковині до того, що Українці, які раньше вступили до партії, головно під впливом Бесарабців, почали покидати ряди нової партії. В послідному часі на місце віцепрезидента краєвої організації, що був Українцем, обібрано Румуна Савяну. Це обурило присутних Українців так, що вони покинули збори. Остався тільки звісний перекінчик Кравків і кілька його заушників, які за „дієти" готові служити, кому угодно. Тепер нова партія „успокоює" публичність і заявляє, що вона не буде жадати переведення аграрної реформи. Цею заявою покінчила партія зі всім хліборобським радикалізмом і зробила поворот в право та згоджується на політику генерала Авереску.

ПОСЛИ ПЕРЕД СУДОМ.

На день 16. листопада ц. р. розписана розправа перед карним, окружним судом у Вильні проти соймових послів Павла Васильчука, Чучмая і Козицького.

Є це поновлена розправа, яку назначив найвищий суд у Варшаві, уневажнивши увільняючий присуд в цій справі апеляційного суду в Люблині.

ПІЛСУДСКІ ГОТУЄ ВЕЛИКУ ПАРАДУ.

ВАРШАВА, 10. листопада. — В Варшаві роблять приготовання до свята завішення зброї, яке уважають заразом першим днем польської незалежности. З тим днем лучать ще святo звільнення Пілсудского з магдебурської вязниці, куди його заперли Німці. Пілсудского випустили з вязниці 10. листопада 1918 р. На другий день він прибув до Варшави і засів в давній королівській палаті вже як голова держави.

До Варшави спроваджують 50,000 війска для відбуття паради. Пілсудскі, який побоюючися атентату, не показувався публично від часу маєвого перевороту, звиться перед військом і відбуде параду в память побід над большевиками з 1920 року.

Паради будуть відбуватися майже цілий тиждень, а закінчуться засіданнєм сойму. Це, як кажуть, буде найсумнійша частина паради, бо в соймі підніметься порти Пілсудского дуже сильна опозиція.

МОСКВА ЗАЧИНАЄ ЛІКВІДУВАТИ ПРАВА СФЕДЕРОВАНИХ РЕСПУБЛИК.

МОСКВА, 10. листопада. — На сесії центрального екзекутивного комітету совітських сфедерованих республик федеральний прокуратор Кириленко підніс, що 40 до 50% рішень державних судів поодиноких республик є хибні, які звичайно федеральний апеляційний суд мусить зносити. Супроти того він ставить внесення, щоби всіх міністрів судівництва поодиноких республик іменував федеральний міністер справедливости, або щонайменше давав свою апробату на їх вибір, щоби суди республик підчинити під пряму федеральну контролю, а суди сфедерованих республик вiзвати, щоби не робили перешкод федеральному апеляційному судови в судових допитах.

Ті домагання Кириленка попер федеральний міністер справедливости.

З приводу того виринула дуже горяча дискусія. Представники республик виступали проти цего проєкту, заявляючи, що від якогось часу помітна в Москві тенденція обмежувати права республик. Мимо цего спротиву внесення перейшло. Опозиція здержалася від голосовання.

ФОШ ДО ВЕТЕРАНІВ З ПРИВОДУ СВЯТА ЗАВІШЕННЯ ЗБРУЇ.

ПАРИЖ, 10. листопада. — Сьогорічне свято завішення збруї буде виглядати в Франції инакше, як це було минулими роками. Нема вже причини до гістерії, бо Німеччина нічим не загрожує, гроші в державній касі є, а инші справи, які гризуть Французів, на дорозі до вирівнання. Тому настрій буде лагідний. Старий маршал Фош не буде потребувати говорити про небезпеку, тому передав він заздалегідь для ветеранів світової війни, що боролись під його командою, тільки такі лагідні слова: Скажіть їм, щоби держалися разом і старалися зрозуміти один другого.

В ГРЕЦІЇ ПРИЙДЕ МАБУТЬ ДО НОВИХ ВИБОРІВ.

АТЕНИ, 10. листопада. — Мимо сего, що при послідних виборах республиканська партія одержала більшість, годі їй склеїти свій власний кабінет, а треба йти на коаліцію з другими партіями. Супроти цего кажуть, що кабінет не буде мав виглядів і треба буде змінити виборчу систему та приступити до нових виборів.

ЛІҐА НАЦІЙ ПЕРЕБИРАЄ КОНТРОЛЮ НАД НІМЕЧЧИНОЮ.

ПАРИЖ, 10. листопада. — Супроти цего, що німецько-французьке зближення не може йти по тій лінії, як її плянували Штреземан і Бріянд в Тоари, бо Німеччина не може дати Франції з матеріяльного боку того, до чого зобовязалася, окупація Надрениї буде на разі продовжатися а рівнож і міжнародна контроля, яку виконувала досі контрольна військова комісія аліянтів. З огляду на те, що німецький уряд попадає раз-у-раз в конфлікт з тою комісією, плянують передати ту контролю військовій контролі Ліґи Націй. В тій справі наступила згода з боку Франції і Англії, а тепер, кажуть, головно о те, чи згодиться на це Німеччина, яка рада би знова позбутися тої контролі раз на завсігди.

ПЛЯНУЮТЬ НОВУ ПОДОРОЖ ДО ПІВНІЧНОГО БІҐУНА.

БЕРЛІН, 10. листопада. — На першім конґресі міжнародного товариства до розсліджувань арктичних полос, якого предсідателем був Фридйоф Нанзен і в якім взяли участь представники 8 держав, рішено відбути нову подорож, яка тревала би коло 100 днів і підчас якої розсліджували би поодинокі части після певного пляну. Тоді допрова буде наукова користь з такого лету. Дослідн над біґунами можуть принести велику користь для мореплавства, бо біґуни є осідком атмосферичних заворушень. Така експедиція коштувала би $500,000, але тільки в тім случаю, коли вони дістануть даром аероплян. Супроти цего дебати обертаються далі головно біля того, звідки добути потрібні фонди.

ҐАРІБАЛЬДОГО ВИДАЛЯТЬ З ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ, 10. листопада. — Полковника Ґарібальдого видалять з границь Франції враз з полковником Маччія, який приготовляв заговір проти Еспанії. Ґарібальдому відберуть заразом відзнаку Почесного Леґіону, що являється тим самим, що відібранням чести.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПОЛЬСЬКІ ТАРҐІ, А НАШ ЯРМАРОК

Ми вже нераз писали про „Тарґі всходнє" у Львові, а тепер хочемо згадати про наш український ярмарок в Станиславові. Польські „тарґі" улаштовують що року Поляки у Львові при допомозі польського уряду, маґістрату і всіх „малопольських" народових орґанізацій, щоби показати перед світом польськість західно-українських земель та польський промисл. В тій цили роблять вони оту польську шопку.

Наш станиславівський ярмарок мав иншу ціль. Улаштували його наші власні інституції, щоби мати перегляд нашої праці на поли нашого рідного промислу і торговлі. Улаштували той ярмарок о власних силах, без ніякої чужосторонньої допомоги, стрічаючися хиба з шиканами польської влади.

Ярмарок в Станиславові є продовженнем того діла, яке започаткував покійний Евген Олесницький, який уладив перед війною в Стрию величаву хліборобську виставу. І так як вдалася д-рови Олесницькому стрийська вистава, таксамо удачним треба назвати і станиславівський ярмарок.

Що такі ярмарки можуть числити у нас на популярність, видно з того, що на ярмарок до Станиславова зїхалося зі всіх сторін Галичини повно народа. Наші люде мали нагоду побачити, що мимо тяжких повоєнних часів і польських переслідувань наш нарід таки підноситься, і то виключно завдяки власним силам, що береться до торговлі, закладає свої власні фабрики та береться до систематичної акції в тім напрямі, щоби взяти в свої руки наше село, щоби забирати від него його продукти, а заразом заосмотрити його в все те, чого наш селянин потребує.

На станиславівськім ярмарку ми мали нагоду переконатися, що по наших галицьких містах зачинає виростати нове поколінне — українське купецтво, яке з часом готово змінити жидівсько-польський характер наших міст.

Та наш армарок був тільки початком, був тільки переглядом того, чи є у нас вигляди на краще. Під тим оглядом він осягнув свою ціль. Вже тепер загально заповідають, що слідуючий ярмарок, який відбудеться у Львові, дасть ще кращі результати. Дай Боже, щоб це сповнилося.

Так виглядав наш ярмарок. Бо на польські тарґі ніхто сього року не приїхав. Кажуть, що тільки дівчата приходили, але не на те, щоби оглядати товари, але, щоби послухати даром музики та дістати в презенті перфуму. Тому тарґі скінчилися з великанським дефіцитом і вже їх мабуть більше не буде. Так пише польська преса. А наша подає, що станиславівський ярмарок стягнув маси людей, дав гарний дохід та що слідуючий ярмарок буде певно ще кращий.

УКРАЇНСЬКИЙ ПАНТЕОН

ІВАН КОТЛЯРЕВСЬКИЙ.

В другій половині 18. віку Україна переживала останні сумерки свого політичного життя. В 1764 році скасовано гетьманщину. В 1775 році знищено „Січ". Нарешті в 1782 році заведено кріпацтво. Цим актом на Україні відразу витворилося два нові стани людий: українське старшинство перетворено в російське „дворянство" з необмеженим правом над кріпаками, а вільне українське селянство та козацтво обернено в безправне бидло. Разом з тим і культурне життя на Україні приходило до останньої межі свого упадку. Одна Харківщина була дещо зрушена Сковородою, але його фільософічна творчість не була доступна широкому загалови.

В ті часи, коли здавалося все українське згасне й вітер розвіє попелом, а час приспить й покриє забуттям, народився в 1769 році Іван Котляревський, якому доля судила стати батьком не тільки українського письменства, але й нової доби відродження українського життя.

В щасливу годину народився Котляревський та легкою рукою започаткував велитенську працю. Коли читаєш тепер на першому виданню „Енеїди" Котляревського: „С дозволенія Санктпетербурґской цензури", то приходить на думку, що якби знав той московський цензор, яку щасливу дитину він випускає з своїх цупких лап у світ, то напевно скорше давби собі відтяти руку ніж дозволити друкувати цю „сміховинку". По „Енеїді" Котляревський написав оперетку „Наталка Полтавка", яка вже більше сотки років не сходить зі сцени та є найулюбленійшою опереткою українського загалу. В цій оперетці він показав, яку прекрасну душу має простий нарід, мужик, до якого тоді все панство й підпанки ставилися з призирством, погордою, а якого мову висмівали, як мужичу. Також прекрасно висміяв він у пєсі „Москаль Чарівник" ріжних недоуків, підпанків, салдатів, що все пнялися під Москаля, понижуючи тим свою не тільки національну, а й людську гідність.

Усі свої твори Котляревський писав народньою мовою й тим мову нашу вивів на широкий літературний, культурний світ. Він показав красу нашої мови. Він довів, що нею можна висловлювати всі людські почування, мальовничо, тонко й чуло, як і иншою мовою культурних народів. Мови сеї навчився він від народа, походячи з дрібної української шляхти, він увесь час проживав серед простого українського народа, і нераз переодягався в парубоцьке убрання й ходив разом з парубками на досвітки. Близько пізнавши мову і душу свого простого рідного народу, він в своїх творах малював її прекрасними фарбами, яких вона заслуговувала.

Нові досліди вказують на те, що на думку написати „Енеїду" Котляревського навели рештки запорожських козаків, що тинялися в його часи по степах Херсонщини, де Котляревський служив при війську. Тамже він здибався з Січовиками, що верталися ізза Дунаю на Кубанщину в 1807 році. Читаючи „Енеїду" римського поета Верґілія, Котляревський навколо себе бачив тих мандруючих по світу „Енеїв" в рідній козаччині та в рідних людях, що мандрували по ріжних степах, шукаючи кращої долі.

Котляревський скоро покинув військову службу та взявся до літературної праці, в якій він міг використати свої величезні враження з українського національного життя майже на всіх просторах українських земель. Він бачив історичну дійсність, коли козаччина, вмираючи, уперто боролася за свою волю та за насущний шматок хліба. Він ясно побачив, яке провалля лежить між Москалем та Запорожцем й це виразно відбилося в його творах. Близьке спостереження дійсности національного життя, під впливом рештки запорожських козаків, довершило остаточно національну свідомість Котляревського. Коли-б не факти живої дійсности та їх сильний вплив на Котляревського, то хто зна, скільки ще прийшлося б чекати українському письменству свого відродження.

В 1807 році виходило останне українське військо ізза Дунаю й здавалося на ласку московського царя, а на зміну йому загорялася нова зоря в життю українського народу, зоря відродження українського письменства. Смерть славного воящтва породила нове зерно в душі Котляревського, яке посіяне його майстерною рукою дало такі буйні всходи та прекрасний врожай. Дійсно вийшло, що „смертю смерть переміг".

Іван Котляревський помер 10. падолиста 1838 року, а память про нього буде жити на Україні на віки-вічні, як память батька, що започаткував нову добу українського історичного буття.

ВОЛИНСЬКІ ХЛІБОЇДИ

По вбивстві Оскілка, голови так званої народної партії, наступило зменьшення діяльности його партії. Пішли „внутрішні міжпартійні" сварки. Польська адміністрація на Волині та Холмщині шукала гідних заступників Оскілка. Польський орґан сеї партії, що виходить в Рівному під назвиском „Дзвін", перестав дзвонити.

Сими днями в рядах сеї „партії" слідно нове оживлення. За добрі кошти з гадючого фонду Дзвін" став знова до свого завдання затроювати все, що має ознаки українського національного життя та української національної орґанізації, вислугуватись перед своїм паном, робити доноси на всі українські національні орґанізації, культурні, економічні й політичні, називати їх большевицькими, або симпатизуючими з большевиками.

По даному з польської дефензиви завданню, „Дзвін" почав клепати, що чисто економічна орґанізація „Сельсоюз" є напів большевицька, щоби, в сей спосіб дати Польщі спромогу розвязати сю орґанізацію, для польського наїздника так непожадану.

Далі вже нестримано злобно нападають волинські хлібоїди на Українське Народне Демократичне Обєднання, що має свою централю у Львові (скорочено воно зветься УНДО). Проти УНДО „Дзвін" висовує „страшне обвинувачення", що воно „посміло" переступити кордони поміж Волинею та Галичиною. Представники УНДО 26. вересня брали участь на українському зїзді Волиняків. При тім „Дзвін" робить провокаційний донос, що „УНДО" через свої філії на Волині стремить захопити в руки кооперацію, „утримуючи для цього навіть спеціяльних ревізорів та інструкторів".

Кожен свідомий Українець мусить радіти з того факту, що чим дальше, тим більше затираються між нашим народом старі штучні кордони, які майже шістьсот років були болючим карбом на живому тілі українського народу, а які ділили Галичан від Волиняків. Але у спільному нещастю, під тяжкою пятою спільного ворога, політичний кордон між цими двома шматками української землі стерто. Цілком природно наш нарід почав тягнутися до більше тіснійшого економічного та культурного обєднання, щоби разом, спільними силами, ратувати себе від економічного визиску, культурного занепаду та національного винародовлювання.

Знову для польського імперіялізму це не пожадане. Ворог все намагається розбити нападеного на окремі частини, щоби потім упоратися з кожною частиною окремо. Для розбиття вживається ріжних методів, не виключаючи найчастійше огидного, підступу з середини. Для цього ворог старається всіма силами та засобами увести в середину орґанізацій, партій та инших національних стоваришувань своїх аґентів, які ніби то й лають того ворога, ніби то й дійсно є щирими оборонцями свого народу, але на ділі, виконують все, що треба для знищення відпорної сили нападеного. Така тактика зветься провокацією, а ті люди, що її переводять, провокаторами.

Якраз „Дзвін" і поводиться відповідно до провокаторської ролі. Свою партію назвав він „народною". Разом з доносом на „Сельсоюз" та УНДО, він ніби то нападає на польський уряд, який „нехтуючи наші слушні вимоги, довів до того, що польські політичні чинники загубили довіря мас і підірвали авторітет держави".

„Дзвін" думає, що читач прочитає се все й не спитає: Коли той авторітет польської держави був на українських землях? Чи не тоді часом, як польська армія йшла походом на українські землі, грабуючи й масакруючи український нарід? Чи може тоді, як „вгамувавши той нарід", почала садовити на землі, политі потом і кровю нашого селянина, своїх мазурів?

„Дзвін" закриває очи своїх читачів на дійсний стан річий на Волині, а Полякам чемненько дорікає, що вони самі зруйнували мости українсько-польського співжиття.

Немовби справді було можливе якесь співжиття Українців з Поляками на українських землях, захоплених Поляками.

Таке „співжиття" може бути лише між Поляками й тими Українцями з роду, що пішли явно на польську службу, або стали до неї тайно. Але по собі не можна гадати, що увесь український народ такоїж самої думки, що кожен Українець стане на службу ворогу-завоєвнику та буде намагати „справляти його похибки" на своїх рідних землях. Кожен свідомий Українець знає лише одне, що для українського народа мало цікаве, яка влада окупанта. Йому не потрібно жадної влади окупантської.

По войовничому тоні, в якому написаний воскреслий з мертвих „Дзвін" й тих похвал новому воєводі, як представникови нової твердої влади можна судити, що незадовго почнеться нова нагінка на все українське національне. З захопленням „Дзвін" пише, що „почнеться для Волині нова доба, творцем якої будуть люди иншого світогляду нашого способу думання й ділання". Себ то сподіваються, що на славу польській державі на Волині почнеться панування провокаторів та польських прислужників, що приведе до тісного „співжиття" Українців та Поляків".

ОЛЕКСІЙ К. ТОЛСТОЙ

КНЯЗЬ СЕРЕБРЯНИЙ

(Повість з часів царя Івана Грізного).

(28)

— На тобі твої золоті! — сказав старший опричник. — Тільки се ще не все. Слухай, старий. Ми по сліду знаємо, що сею дорогою втік князів кінь, а може на нім і бояриня втекла. Коли ти їх бачив, скажи!

Мельник випулив очи, немовби нічого не розумів.

— Бачив ти коня з бояринею?

Старий став вже надумуватись, чи сказати чи ні. Але якраз прийшло йому на ґадку ось що:

„Колиб Вяземський був здоров, то сховати від него бояриню було би страх як небезпечно, а видати її, страх як корисно! Але чи Вяземський подужає, то ще Бог знає! А Морозов запевне нагородить за услугу. Тай Серебряний видно любить бояриню не на жарт, коли порубав за неї князя. Значить, думав мельник, Вязейський, мене тепер не скривдить, а Серебряний і Морозов, кождий скаже мені спасибі, коли я визволю бояриню".

Се обчисленнє порішило його сумніви.

— І слихом не слихав і видом не видав, батеньки! — сказав він: — і не знаю, про якого коня, про яку бояриню говорите!

— Ей, чи не брешеш ти, старий!

— Будь я анатема! Щоб не бачив я царства небесного! От нехай мене тут же грім убе, коли я що знаю про коня, або про бояриню!

— Ано давай скипку, поглянемо, чи нема сліду на піску!

— Та ніщо дивитись, — сказав один опричник. — Хоть би й був слід, наші коні його затоптали. Тепер нічого не побачимо!

— Та ніщо і дивитись! Отвирай, старий, комору, князя перенести!

— Зараз, батеньки, зараз! Ех, старий я, батеньки, а то би я побіг до гостинниці, приніс би вам браги та вина зеленавого!

— А в тебе хиба нема?

— Нема, батеньки. Де мені убогому! Нема ні вина ні харчу, ні коням вашим оброку. От в гостинниці, там все є. Там таке вино, що хоть би й цареви на стіл. Тісненько вам буде в мене, государі чесні, і перекусити ніщо: алеж ви люде військові, і без вечері обійдетесь! Коні ваші травиці попасуть... от одно лихо, що трава тут така... іноді наїсться кінь, та так його і роздує, мов гора! Покачається, покачається тай трісне!

— Чорт би тебе взяв, боровику ти старий! Щож ти хочеш, щоби наші коні попукали?!

— Борони Боже, батеньки! Коней можна присилити, щоби не їли трави; одну нічку чей і так перестоять! А вас, государі, прошу покірно, загостити до моєї комори: нема в ній ні сіна, ні соломи, земля голіська. Тут не те, що гостинниця. От тільки, як будете кластися спати, так не забудьте зговорити молитву від нічного страху... воно тут нечисто!

— Ах ти, чортів якийсь куме! Пропадай ти з твоєю коморою! Он чим частувати задумав! Хлопці, їдьмо до гостинниці! Чи далеко відси, старий?

— Близько, батеньки, зовсім близько. Ось їдьте сею стежкою; як виїдете на дорогу, звернете на ліво, проїдете не більше версти, і буде вам гостинниця!

— Їдьмо! — сказали опричники.

Вяземський все ще був непритомний. Холопи підняли його і обережно понесли на ношах. Опричники посідали на коней і поїхали в слід.

Тільки що віддалилась товпа і не стало більше чути в лісі людського голосу, старий відімкнув млин.

— Бояриню! Пійшли! — сказав він. — Прошу до комори. Ах ти, медок мій закинений, як притаїлась собі! Прошу до комори, голубонько моя, там тобі буде трохи ліпше!

Він постелив свіжого моху в куті комори, запалив скипку і поставив перед Оленою деревяний кубок з прісним медом і шматок хліба.

— Їдж на здоровле, бояриня! — сказав він, низько кланяючись, — ось я тобі зараз винця принесу.

Він побіг у млин і приніс відти великий боклаг і глиняну чарку.

— На здоровле твоє, бояриня!

Старий, яко господар, перший спорожнив чарку. Вино його розвеселило.

— Випий, бояриня! — сказав він: — тепер нікого тобі боятись! Вони шукають гостинниці! Чи найдуть, чи ні, а вже сюда не вернуться; не по такій дорозі я їх післав; хе, хе! Та що ти, бояриня, винця не покушаєш? А впрочім і не кушай! Се вино погане! Плюнь на него! я тобі другого принесу!

І він знов побіг до млина і сим разом з барилкою під пахою і з срібним кубком в руках.

— Ось вино, так вино! — сказав він, нахиляючи барилку над кубком. — На здоровлє твоє, бояриня! Се вино із кубком подарував мені добрий чоловік... звуть його Перстенем... хе, хе! Тут много живе добрих людей в лісі: всі вони зо мною в приятельстві! Їдж, бояриня! Та чомуж ти меду не їш? Се мід не простий. Токого меду за сто верст не найдеш. А чому він не простий? Тому, що я пчільництво знаю ліпше ніж який чарівник. Я не так, як другі! Я що літа що найліпший улий в болото кидаю водяному дідуневи: на тобі, дідуню, їдж! Хе, хе! А він, бояриня, дай йому Боже здоровле, мою пасіку береже. Аджеж то від него на земли й пчоли завелись. Як зїздив він коня та кинув в болото, так від сего то коня і пчоли зроїлися; а рибаки, бач, закинули невід та замісць риби і витащили пчоли... Ех, бояриня! мало їш, мало пеш! А ось побачиш, чи не заставлю тебе винця випити... слухай бояриня! На здоровле... хе, хе! На здоровлє князя... князя, то есть, не сего, а Серебряного! Дай Боже йому здоровле, бач як порубав того, то єсть Вяземського! А боярин Дружина Андрієвич, хе, хе! На здоровлє його, бояриня! Поживеш у мене деньків два в схованці, а потім куда хоч ступай, хоч до Дружини Андрієвича, хоч до Серебряного, мені яке діло! На здоровлє твоє!

Дивно і прикро відізвалися в груди Олени слова пяного мельника. Найтайнійші думки її йому, бачилось, звісні; він ніби читав в її серци; скипка, заткнена в стіну, освічувала його зморщене чоло ярким світлом; сиві очи його були опянені, та, бачилось, проникали Олену наскрізь. Їй знову зробилось лячно, вона стала голосно молитись.

— Хе, хе! — сказав мельник: — молись, молись, бояриня, я сего не боюся... мене молитвою не перелякаєш, ладаном не викуриш... я сам умію ворожити... я не який небудь такий... мене і водяний дід знає, і лісовий дід... мене знають русалки... і відьми... і страхи нічні... мене всі знають... мене... мене... ось, хочеш, я їх закличу? Шикалу! Ликалу!

— Господи! — прошептала Олена.

— Шикалу! Ликалу! Чого не йдуть? Чекай, я їх приведу! Бду, бду!

Старий встав і, спотикаючись та пританцьовуючи, вийшов з комори. Олена переполохана замкнула за ним двері. Довго мельник розмовляв за дверми сам з собою.

— Мене всі знають! — повторив він чванливим, та вже непевним голосом, — і лісовий дід... і водяний дід... і русалки... і нічні страхи... я не який небудь такий!... Мене всі знають! Бду! бду!

Чути було, як старий танцював і притоптував ногами. Потім голос його став слабіти, він ляг на землю, і небавом роздалось його храпаннє та цілу ніч мішалося з шумом млинського колеса.

XVIII.

Старий знакомий.

На другий день після зруйновання Морозівського дому старий їздець пробирався на вороним кони густим лісом. Він раз-у-раз знимав шапку і чогось наслухував.

— Тихше, Галко, не фиркай, — говорив він, кляскаючи коня по шиї, — бач, яка неспокійна, нічого дочути не дасть! Бий тебе сила божа, от-як і місця не пізнаю! Все липа та ліщина, а коли тоді в ночи їхали, смолою, бачу, пахло!

І їздець їхав дальше.

— Пожди, Галко! — сказав він нараз, стягнувши поводи, — ось тепер опять ніби чую! Та стій же смирно, що тебе напало! І дійсно чую! Се вже не лист шумить, се млицьке колесо! Ось він, млин, де сховався! Та аже пожди! Тепер мені не втечеш, біс би тебе побрав!

І Михеїч, неначе лякаючися знов збитися з дороги, пустився в чвал прямо на шум.

— Ну, слава тобі, Господи, — сказав він, коли між деревом зачав виднітися порісший мохом зруб з обертаючимся колесом, — ледви чоловік добився; а трохи було не вдурів; то перед тобою шум, то знов за самим карком; нічого не розбереш! Ось тобі й млин! З он-того боку ми тоді з бояриним надіхали, коли станичники дорогу показували. Та що се знов? Тоді колесо було по правій руці, а тепер по лівій; тоді комора стояла вікном до млина, а дверми до ліса, а тепер стоїть вікном до ліса, а дверми до млина! Пек тобі, що се за мельник якийсь! Бач, як тумана напускає! Не дурнож я й колесував цілий день навколо сего місця; колиб не бояриня ратувати, ні за що би сюда не приїхав!

Михеїч зліз з своєї Галки, привязав її до дерева, підійшов трохи боязко до млина і застукав в двері.

— Господарю, а, господарю!

Ніхто не відповідав.

В млині було глухо: тільки камінь гудів та питель стукотів.

„Та що він, сивий чорт, спить, чи притаївся?" подумав Михеїч і зачав зі всіх сил гримати в двері руками й ногами. Відповіди не було. Михеїч зачав сердитись.

— Гей ти, грибе! — закричав він: — вилізай, бо підпалю!

Роздався кашель і крізь невеличкий отвір над дверми показалась біла борода і лице поморщене, серед котрого світилось двоє очей ясно-сивої барви.

Михеїчеви стало маркотно в присутности мельника.

— Здоров був, хазяїне! — сказав він ласкавим голосом.

— Господь з тобою! — відповів мельник — чого тобі, добрий чоловіче?

— Чиж не пізнаєш мене, господарю? Аджеж я в тебе оноді з бояриним ночував.

— З князем? Як не пізнав, пізнав! Щож, батюшка, по що Бог приніс?

(Дальше буде).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ.

ДО СВЯТА ПЕРШОГО ЛИСТОПАДА.

Першого Листопада! В історії наших довголітних змагань за Волю і власну Державу, засяніла нам нова сторінка. Восьмий раз з черги, доводиться сучасним Українцям святкувати память національного подвигу. День сей засвідчив велич наших сил, — сповнилась вічна заповідь наших національних пророків, здійснились наші мрії. Це свято радости пригноблених віками, — день надлюдських страждань, день відродження українського народу...

По століттях дрімоти, рабства і неволі, ми встали як народ... По широкій Україні, зрошеній слізми і кровю, зросла зарівно і сила національних почувань-ідеалів, — понеслись слова: Воскресла, воскресла Україна!...

Листопадові Роковини! В історії України це новий животворний розділ визвольних змагань почину і діла Батька Тараса, гук молотів каменяра Франка, — це незломний і проміннийи шлях до Волі, вказаний нам нашими Героями сучасної доби до національного визволення.

Проголошення Української Держави, факт першорядного історичного значіння!

Стотисячна жертва живої крови Галицької Армії, незгоєні рани наших Інвалідів, найсвідоміших одиниць, це Символ Нашого Визволення!

Святкуючи память проголошення независимости галицької України, не забуваймо на те, що щиру свідомість зазначується все таки жертвами, себто ділами, а не голими словами. Памятата на се треба головно в день свята сього великого діла, яким було проголошення независимости.

Святкувати ми можемо на всякі способи, залежно від волі товариства, громади чи другої української встанови, що свято устроює. Однак, хтоби не вяткував, і якби не святкувати, першою річю повинна бути жертва для рідного краю. Наш край, що бореться проти ворога, пізнасть нашу щирість для нього тоді, як ми зазначимо її жертвою.

Моглоби декому здаватися, що не треба вже додавати, куди повинні йти жертви, зібрані в день Першого Листопада. Здавалобся, що всі се розуміють, що в день проголошення української независимости жертви повинні піти на допомогу родинам тих, що поклали свої буйні голови за сю независимість, для калік, що осталися зі сеї боротьби, та для політичних вязнів, які далі продовжують боротьбу за независимість. Коли, однак, тепер в Америці розвелася агітація за жертвами на місійний фонд та на семинар, то треба зробити й сю пригадку, що жертви мають іти лишень на сі цілі: допомоги жертвам боротьби за українську независимість, а не на удержанне клериків в Америці чи місійну роботу серед Чайнаменів.

Така вже в нас витворилася традиція, відколи за сим святкуванням виступило Обеднанне Українських Організацій в Америці, яке всі жертви на сю ціль перешле разом і дешево на означену ціль, для сиріт тих, які жертвою в бою нерівнім лягли, і для тих, що конають по тюрмах сирих.

П. Сокальчук
Ню Йорк.

ЩЕ РАЗ ПРО КЛИЧ „ПРОЧ З РИМОМ".

Голос священика про „Los-von-Rom-Bewegung" треба ще доповнити, бо не лишень в Австрії й Німеччині був рух за відорваннем від Риму.

В кождій історії церкви можна найти про сей рух у Франції. Почався він ще перед австрійським рухом, а вели його самі римо-католицькі священики, які відступили від римської церкви. Ще в 1875. році було їх сотка, і вони зорганізували були осібну організацію.

Причиною до відступлення французьких католиків були найбільше езуїтщення римо-католицької церкви тай ріжні грошеві скандали.

З того руху повстав з часом рух за французькою, національною, від Риму независимою церквою.

Є такий рух також у Бельгії, Італії й Еспанії. В Італії ся церква називається католицька реформована церква. Заложили її в 1881. році 12 громад, що тоді відступили від римо-католицької церкви, бо не злюбили Єзуїтів.

В Еспанії повстав рух „Rompamos con Roma!" — „Зірвім з Римом!" по великих невдачах Еспанії в війні з Америкою, за які народ винував туманнення народа Єзуїтами. Великий вплив мали два еспанські письменники, які зверталися проти Риму й Єзуїтів, а то о. Пей Ордеіс, котрий написав драму „Батьковбиєць", та поет Ґальдос.

Навіть в Канаді був такий рух, де священик Шінікі (Chiniquy) відорвав від Риму 30 священиків і і 45,000 католиків.

І. Р.

З українського життя в Америці.

ЛУДЛОВ, МЕСЕЧУЗЕТС.

Ювилейний обхід Франка.

Місцеве тов. Івана Франка, відділ 253. У. Н. Союза, урядило дня 24. жовтня урочистий ювилей Івана Франка. Рано відправив в українській церкві панахиду о. М. Продан. Підчас панахиди члени і членкині Тов. виступили в ряди з лентами й прапорами. По скінченню панахиди о. М. Продан виголосив промову про діяльність І. Франка, за яку Його український нарід так високо цінить в старім краю і тут на еміґрації. Україна шанує Івана Франка за ті скарби, які він придбав на культурній ниві для Неньки-України. Чим більше вороги І. Франка його тероризували й по тюрмах саджали, тим більше і завзятійше Іван Франко боровся проти ворогів і катів українського народу. Бесідник закликав присутних, щоби пішли слідами Івана Франка. Не дивімся на перешкоди. Памятаймо на Шевченків заповіт: „Борітесь, а поборете!"

Промова о. М. Продана, котрий не жалував труду й коштів на подорож із Манчестерера, Ню Гемшер, аж до Лудлов, Месечузетс, зробила на присутних велике вражінне. Особливо приемно се було членам церкви бачити, що їх священик іде не з ворогами народа, але з народом.

По панахиді всі члени товариства й парохіяни удалися на церковну галю на віче про біжучі політичні справи, де виступив з промовою гром. І. Гнатів. В короткій, але розумній промові представив він присутним боротьбу проти Івана Франка, яку вороги нашого народа вели проти нього за життя і по смерти.

По промові І. Гнатова вибраний комітет предложив зборам отсі протестаційні резолюції, які принято одноголосно:

1. Парохія св. Петра і Павла і тов. ім. І. Франка рішучо протестують проти політики епископа Богачевського і д-ра Назарука та осуджують їх боротьбу проти І. Франка.

2. Парохія і товариство радять епископови Богачевському, щоби він відкликав публично всі закиди на І. Франка; щоби на будуче більше пильнував престола церковного, а менше заходив до редакції „Америки".

3. Товариство й парохія радять д-ру Назарукови, щоби вернув до тих засад, які він голосив давнійше, та не виливав помий на І. Франка. Нехай д-р Назарук вдариться три рази в груди і публично признається до вини перед українським (а не рутенським) народом.

4. Товариство ім. Франка, від. 253. У. Н. Союза, і парохія св. Петра і Павла складають щиру подяку редакторам і менаджерові органу Свобода за їх чесну оборону Сина України і за їх щиру співпрацю в боротьбі, котру викликав епископ Богачевський на спілку з д-ром Назаруком проти святковання десятих роковин смерти І. Франка.

На святі зібрано добровільні жертви на памятник І. Франкови. На панахиді зібрано $5.20; Т-во ім. І. Франка дало з каси $5.00; гр. Мих. Федорів 1.00; гр. І. Гнатів 50 цнт.; гр. І. Приступа 50 цнт. Разом $12.20, які вислано до Обєднання в Филаделфії.

І. Приступа.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ.

Відчити в Горожанськім Клюбі.

Український Горожанський Клюб у Перт Амбою рішив на своїх місячних зборах давати через цілу зиму кождого тижня відчити на ріжні цікаві теми. Відчити відбуваються кождого понеділка, о 8. годині вечером, у льокали Українського Клюбу на Стейт Стріт.

Перший відчит відбувся в понеділок, 8. падолиста. Говорив Омелян Ревюк на тему „Народ а Церква". На сім відчиті зявилося коло пів сотки членів. По відчиті, який тревав близько годину, йшла через годину дискусія над відчитом.

Слідуючий відчит виголосить в понеділок, 15. листопада п. Білоруський на тему: „Історія українських територій".

НЮАРК, Н. ДЖ.

Віче в справі епископської політики.

Товариство Івана Франка в Нюарку, Н. Дж., постановило на своїх надзвичайних зборах, що відбулися 7. вересня і 2. листопада, скликати віче, щоби заняти становище супроти напастий органів епископа Богачевського проти імени й змагань українського народа, проти визначних українських діячів, як Івана Франка, проти його агітації за польсько-римським конкордатом і тим подібних заходів.

Протестаційне віче має відбутися дня 21. листопада сього року, о 3. годині сполудня в Українській Робітничій Галі в Нюарку. До участи в сьому вічу запрошено весь український загал з Нюарку й околиці.

Віче має придумати способи боротьби проти заходів епископа і його поплечників.

Іван Коцан.

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

КЛІВЛЕНД, О. Тов. Сокіл, від. 336, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, дня 14. листопада, о 1-ій год. пополудни, в галі У. Н. Дому. Проситься всіх членів прибути на збори і вирівнати свої вкладки при кінци року. Незаплативші члени за 3 місяці будуть суспендовані. — Григ. Степанек, фін. секр.

РОЧЕСТЕР, Н. И. Сестр. Рожд. Пр. Богородиці, від. 36, повідомляє всіх своїх членкиць, що мітинґ відбудеться дня 14. листопада, в неділю, о год. 2 пополудни, в гали церковній, 303 Гудсон Еве. Просимо тих Сестер, котрі ще не зложили жертви на Сиротинець, щоб були ласкаві принести на сей мітинґ. Довгуючих взиваеться вирівнати свої залеглости, інакше будуть суспендовані. — Анна Стрілець, предс.; Настя Войціховська, кас.; З. Гунька, секр.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Бр. св. О. Николая, від. 4, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, дня 13. листопада, в Народнім Домі, 72 Моріс ул., точно о годині 7.30 вечером. Проситься членів явитися і поплатити свої вкладки, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Йосиф Крайник, предс.; Василь Глива, кас.; Семен Кусень, секр.

СИРАКЮЗ, Н. И. Укр. Тов. Січ, від. 282, подає до відома всім своїм членам і членкиням, що звичайні збори місячні не відбудуться на 21-го але на 14. листопада. Причина та, що на 21. листопада устроюєсь Концерт в десятьлітню річницю смерти І. Франка. — М. Малімон, предс.; І. Лесюк, секретар.

ВЕСТ ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. Зоря, повідомляє своїх членів, що звичайний мітинґ відбудеться в слідуючу суботу, 13. листопада, о год. 6. вечер., в домі Йосифа Багінського, 7730 Brewster Ave., з причини, що тов. Коваль вибрався на фарму, то ми перенеслися під згадану адресу. Проситься всіх членів явитись, є важні справи до полагодження. Довгуючих членів проситься вирівнати свої довги, бо інакше будуть виключені. Також проситься тих членів, що ще не сложили жертви на Сиротинець, щоби були ласкав принести на сей мітинґ, бо час відіслати зібрані гроші до Комітету Сиротинця. Дальше проситься привести нових членів, і коли буде більше їх число, то доктора оплатиться з тов. каси. — Андрій Мацькевич, предс.; Йосиф Навроцький, кас.; Михайло Черкас, секр.

РІВЕРГЕД, Л. АЙ., Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 256, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітинґ відбудеться в неділю, 14. листопада, в гали парафіяльній, зараз по відправі. Тож проситься всіх членів явитись на цей мітинґ, бо мусить залагодитись справу з минувшого мітинґу і є другі важні справи. Неявившийся член буде караний після братської ухвали. — Роман Демчук, предс.; Іван Самотіс, секретар.

БРУКЛИН, ҐРІНПОИНТ, Н. И. Укр Тов. Дністер, від. 310, повідомляє своїх членів, що місячний звичайний мітинґ відбудеться дня 14. листопада, о год. 5-ій, в словенській гали, 327 Leonard St. Взивається всіх членів, прибути, бо є до покінчення справа статутів. Кождий член має вирівнати свої вкладки, в противнім разі буде суспендований. — В. Сенишин, секр.

ГВАТСТОВН, Л. АЙ. Тов. Просвіта від. 129, повідомляє, що мітинґ відбудесь о 8-ій годині вечер, в суботу, 13 листопада, в домі М. Дзярського, 22 Avenue Ryan Court (стара назва 5 ул). Є важні справи до полагодження. Неявившийся член заплатить кари 50 ц., а урядник $1.00. — М. Дзярський, секретар.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. Князя Данила, від. 356, повідомляє, що звичайний мітинґ відбудесь о 2-ій год. попол., в неділю, 14. листопада, в гали Укр. Громади, 3322 N. Lawrence St. На порядку дня є вибір нового касієра і богато інших справ. Неявившийся член заплатить кари $1.00, а урядник $2.00. — Мих. Долинний, предс.; Вас. Скальський, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 76, повідомляє по раз другий всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячний мітинґ відбудеся в суботу, дня 13. листопада, о годині 7-ій вечером у звичайній гали. Ще раз напоминається всіх членів, котрі ще довгують за якінебудь братські датки, котрі були ухвалені нашим Братством, як на Сиротинець і такі инші. Єсли котрий член не заплатить свого довгу, то напевно буде суспендований після статута У. Н. Союза параграф 302. Ще раз проситься, щоби дітий не присилати на той мітинґ, бо маємо важні справи до полагодження, тому присутність кождого члена конечна. — А. Дідилівський, секретар рекордовий.

РОВМ, Н. И. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 121, повідомляє своїх членів місцевих і позамісцевих, що мітинґ звичайний відбудесь в неділю, дня 14. листопада, о 2-ій год. попол. в Copper City Hotel, 210 S. James St. Проситься всіх членів прибути, бо є важні справи до полагодження. Члени довгуючі мають принести свої залеглі належитости і жертву на Сиротинець при У. Н. Союзі. Кождий член повинен старатись о нових членві. Неявившийся член заплатить кари $1.00, а урядник $2.00. — Дм. Іванців, предс.; Семен Свередюк, кас.; Вас. Чупко, секретар.

НЮ ЙОРК, Н. И. Тов. Буковина отсим повідомляє своїх членів і членкиць, що місячний надзвичайний мітинґ відбудеться в суботу, дня 13-го листопада, о годині 8-ій вечером, в Укр. Роб. Домі, 15 Іст 3-та улиця. Проситься о конечне прибуття, бо маємо дужа важні справи до полагодження. Буде звіт з балю. Неявившийся член на цім мітинґу буде караний після статута. — А. Токарус, секр.

УВАГА! — ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА.!

ЗАХОДОМ УКР. РОБ. ГРОМАДИ ВІДДІЛУ СОЮЗА УКР. РОБ. ОРГАНІЗАЦІЇ

— устроюється —

СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ

в нагоди чотиролітної річниці смерти борців — Мельничука, Шеремети і Цепка — що полягли за участь в повстанню проти шляхотської Польщі

В НЕДІЛЮ, 14-ГО ЛИСТОПАДА

о годині 7-ій вечером

В УКРАЇНСЬКІЙ ГАЛИ,

849 N. FRANKLIN ST., PHILA., PA.

Приходітьже всі вшанувати память наших борців, котрі полягли геройською смертю в нерівній боротьбі з польською пануючою клясою, за визвіл працюючих мас.

В програму входять: мішаний хор Спів. Драм. Кружка під управою тов. О. Кучера, сопран сольо, деклямації і реферат. 263-64

ПОЗІР! ПОЗІР!

НЮ КЕНСІНГТОН І АРНОЛД, ПА.

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ГРОМАДИ В АРНОЛД, ПА.

аматори відограють гарне ПРЕДСТАВЛЕННЄ

„ХМАРА"

В НЕДІЛЮ, 14-ГО ЛИСТОПАДА

вечером

В ГАЛИ УКР. ГОР. КЛЮБУ

НА 4th AVE., ARNOLD, PA.

Українці з Ню Кенсінгтон, Арнолд і околиці! Позаяк представлення „Хмара" граєсь в нашій околиці перший раз, тому проситься щирих Українців о численне прибуттє. 263-64

Комітет.

ПОЗІР! ПАЛМЕРТОН І ОКОЛИЦЯ!

ТОВАРИСТВО СПІВАЦЬКЕ ім. ЛИСЕНКА

при католицькій українській церкві св. Володимира у Палмертон, Па.

відограе представленнє

ПЕКЛО В ХАТІ

— получене з —

КОНЦЕРТОМ

під упр. П. Н. Кучера.

В ЦЕРКОВНІЙ ГАЛИ

В НЕДІЛЮ, 14-ГО ЛИСТОПАДА

Початок о год. 7.30 вечером.

Проситься всіх Українців і Українок до численної участи. За добру забаву ручить

263-64 Комітет.

ПОЗІР! НОРТГЕМПТОНІ ПОЗІР.

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОГО МОЛОДЕЧОГО КЛЮБУ

буде відограно веселу комедію з маломіщанського життя

ТРИ ГЕРБІ

комедія в 3-ох діях І. Я. Луцика

В НЕДІЛЮ, 14-ГО ЛИСТОПАДА

В ГАЛІ УКР. ПР. ГРОМАДИ

на Нюпорт Еве., Нортгемптон.

Початок точно 7.30 вечер.

Вступ 75 і 50 центів.

Діти в шкільному віці 10 цнт.

Сердечно запрошуемо Братів-Укрнаінців з Істону, Бетлегем, Алентавн, Назарет, Бет, Бет-Портленд, Пен-Аллен, Палмертон, Ормроду і околиці. Гостей дуже радо повитаємо.

263-64 Комітет.

УВАГА! — БРИДЖПОРТ, КОНН.!

ТОВ. УКРАЇНСЬКА СІЧ, відділ 59-ий Укр. Нар. Союза

— устроює —

ПЕРШИЙ ОСІННИЙ

БАЛЬ

В СУБОТУ, 13. ЛИСТОПАДА С. Р.

В ЧЕСЬКІЙ ГАЛИ

500 HALLETT STREET.

Початок о год. 6.30 вечером.

Музика українська.

До численної участи запрошуемо як місцевих так і позамісцевих. Обовязком кождого члена і членкині явитись на тім бали. 263-65

Уряд Товариства.

ПОІМЕННИЙ ВИКАЗ ЖЕРТВ

НА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ УКР. НАРОД. СОЮЗА

по конець вересня 1926. року.

(6)

ВІДДІЛ 135.

Бр. св. Георгія в Смок Рон, Па.

Жертва з каси відділу	$ —
Жертви від членів	29.00
Разом	$29.00

Бережанський Дмитро	$1.00
Бережанська Анна	1.00
Беца Федор	1.00
Цапар Пелягія	1.00
Цапар Павло	1.00
Фондич Йосиф	1.00
Фінчишин Іван	1.00
Ґеферт Андрій	1.00
Ґересевич Йосиф	1.00
Грешко Михайло	1.00
Лучка Ґеорґій	1.00
Матерна Йосиф	1.00
Мовчан Андрій	1.00
Плішка Макар	1.00
Рудяк Дмитро	50
Рушняк Олекса	1.00
Столиця Олекса	50
Терлецький Ілько	50
Ткачишин Іван	1.00
Матушевський Іван	1.00
Мушинський Василь	1.00
Зіз Стефан	1.00
Фонданич Зофія	1.00
Грешко Катерина	1.00
Матушевська Параска	1.00
Мушинська Марія	1.00
Плішка Ева	1.00
Рушняк Ева	1.00
Зіз Текля	1.00
Фенчишин Федор	1.00
Фенчишин Юрій	50

ВІДДІЛ 136.

Тов. Українська Січ в Карнеґі, Па.

Жертва з каси відділу	$ —
Жертви від членів	36.50
Разом	$36.50

Богдан Антін	$1.00
Богдан Петро	1.00
Білевич Іван	1.00
Хома Петро	1.00
Дудусь Василь	1.00
Дупівка Василь	25
Дичка Василь	1.00
Ґайдаш Григорій	1.00
Гаврильчак Григорій	50
Голуб Стефан	75
Гойсан Стефан	1.00
Кравчишин Іван	1.00
Кравчишин Теодор	1.00
Качмар Петро	1.00
Капраль Дмитро	1.00
Кравчишин Лука	1.00
Клим Йосиф	1.00
Клим Іван	1.00
Копко Онуфрій	1.00
Кос Олекса	1.00
Кушнір Андрій	1.00
Лесняк Іван	1.00
Пляш Михайло	1.00
Попівчак Михайло	1.00
Пшеничка Йосиф	1.00
Стеців Николай	1.00
Сіварський Николай	1.00
Сус Йосиф	1.00
Сус Олекса	1.00
Скробут Василь	1.00
Тимчук Михайло	25
Щербяк Петро	1.00
Винник Роман	1.00
Винник Николай	1.00
Захарко Василь	1.25
Бочар Владислав	1.00
Ґереґа Николай	50
Крупа Андрій	1.00
Шведа Іван	1.00

ВІДДІЛ 137.

Тов. Богдана Хмельницького в Вест Істон, Па.

Жертва з каси відділу	$ 25.00
Жертви від членів	136.50
Разом	$161.50

Беднарський Василь	$ 1.00
Ґалан Андрій	1.00
Крочак Іван	1.00
Кульчицький Теодор	1.00
Милимук Іван	1.00
Осцюк Іван	1.00
Підгайний Никола	1.00
Сагатий Филимон	5.00
Терлецький Стефан	2.00
Терлецький С. Стефан	1.00
Загоройко Мирон	1.00
Загачевський Захарій	1.00
Харко Теодор	1.00
Лубоцький Николай	1.00
Боровський Франко	1.00
Дроботій Василь	6.00
Допилка Андрій	1.00
Дворчин Василь	1.00
Колодруб Михайло	1.00
Кульчицька Юлія	1.00
Кручовий Дмитро	1.00
Підгайна Розалія	1.00
Стира Яремій	1.00
Ткач Андрій	50
Василик Андрій	1.00
Загоруйко Анна	1.00
Федорчак Мирон	100.00
Мазур Василь	1.00

ВІДДІЛ 142.

Бр. св. Арх. Михаїла в Елізабет, Н. Дж.

Жертва з каси відділу	$ —
Жертви від членів	18.00
Разом	$18.00

Глух Теодор	$2.00
Габловський Іван	2.00
Пітула Петро	5.00
Поливчак Андрій	2.00
Пограничний Стефан	1.00
Бутинець Федько	1.00
Качираль Володимир	2.00
Мамчак Еміліян	1.00
Остапчук Петро	2.00

ВІДДІЛ 146.

Тов. ім. Івана Франка в Гемтремк, Миш.

Жертва з каси відділу	$25.00
Жертви від членів	24.00
Разом	$49.00

Андрушків Панько	$3.00
Бабій Іван	1.00
Карп Теодор	1.00
Крупка Ілія	1.00
Кривий Михайло	1.00
Пригорський Йосиф	1.00
Солодкий Теодор	1.00
Андрушків Параскевія	2.00
Хомяк Стефан	2.00
Ґорбус Теодор	2.00
Михальчук Анна	5.00
Прилип Юрій	1.00
Воркун Прокіп	1.00
Дуґас Ілія	2.00

ВІДДІЛ 147.

Бр. св. Арх. Михаїла в Алентавн, Па.

Жертва з каси відділу	$50.00
Жертви від членів	33.00
Разом	$83.00

Кметь Петро	$ 50
Позибаньчук Захарій	1.00
Гуцалюк Михайло	1.00
Лось Теодор	50
Мороз Дмитро	50
Антонюк Николай	1.00
Андрухов Теодор	50
Білань Іван	2.00
Хомик Михайло	50
Фартух Николай	1.00
Федорок Іван	1.00
Гробовенський Петро	1.00
Голосовський Петер	50
Яромій Дмитро	1.00
Каландяк Іван	1.00
Касич Василь	25
Кляпко Олекса	50
Радьо Андрій	50
Максимюк Антін	50
Малий Павло	1.00
Малий Стефан	1.00
Мельничек Стефан	2.25
Моло Григорій	1.00
Попик Олекса	1.00
Процак Іван	1.00
Ракочий Василь	1.00
Салаш Антін	50
Шатський Михайло	50
Тихоліз Гнат	50
Вінярський Йосиф	50
Заяць Іван	1.00
Завидюк Ілія	1.00
Дибач Андрій	50
Котик Іван	50
Маркович Стефан	50
о. Милянич Семен	2.00
Ракочий Анастазія	1.00
Возняк Михайло	50
Кобинець Михайло	1.00

(Дальше буде).

УВАГА! ЙОНКЕРС, Н. Й. УВАГА!

УКРАЇНСЬКИЙ ХОР ім. М. ЛИСЕНКА В ЙОНКЕРС

— відограе —

два представлення під назвою:

ЛЮДСЬКІ ЯЗИКИ

— і —

ЗНАХОРКА СОЛОХА

В НЕДІЛЮ, 14-ГО ЛИСТОПАДА

В PROSPECT HALL

49 Buena Vista Ave., Yonkers, N. Y.

Початок о год. 4-ій попол.

Режісер М. Фатюк.

ПО ПРЕДСТАВЛЕННЮ БАЛЬ

Музика перворядна.

Проситься всіх щирих Українців з Йонкерс і околиці до численної участи. 264-65

Комітет.

ПОЗІР! НЮ ЙОРК, Н. Й. ПОЗІР!

КОМІТЕТ УКР. ЖІНОК З ГОРИ МІСТА

— устроює —

В КОРИСТЬ УКР. ІНВАЛІДІВ в старім краю І СТРАЙКУЮЧИХ В ПАСЕЙКУ

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

В НЕДІЛЮ, 14-ГО ЛИСТОПАДА

В ГАЛИ ПІД Ч. 1538 MADISON AVE.

(межи 104-ою а 105-ою улицею)

NEW YORK, N. Y.

Початок о год. 5-ій пополудни.

Вступ 50 центів.

До численної участи запрашае всіх 264-65

Комітет.

ХТО ВБИВ ПРОВОКАТОРА КОРОЛЮКА?

Свого часу голосною у нас була справа вбивства провокатора Степана Королюка, котрого вбито в Тернополі 5. грудня 1925 р. Яко підозрілих у бвивстві арештовано двох братів Міхенків — Леоніда, студента фармації і 19-літнього Богдана, бувшого ґімназійного ученика. По 14 тижнях тюрми випущено Леоніда Міхенка на волю і застановлено проти нього слідство, а Богданові Міхенкові доручено акт обвинувачення про злочин співучасти з § 5. і § 134 з. к. В травні ц. р. відбулася проти нього карна розправа перед лавою присяглих в Тернополі, на котрій, присяжні вісьмома голосами затвердили вину, супроти чого трибунал засудив його 18. травня ц. р. на кару чотиролітньої тяжкої вязниці. Ніяких безпосередніх доказів вини обвинуваченого не було, противно, оборона виказала цілковито його „алібі", а сам обвинувачений плями з крови, що їх знайдено на його одіжи, вияснював тим, що припадково потемки по повороті до хати по вбивстві около 10. години вечером (Королюка вбито в хаті Міхенків в пів 8. вечером, а обвинувачений не був присутний в хаті від 5. год. попол. до 10. год. веч.) — поваляв свою одіж кровю, що була на долівці, лавці і дверях та стінах. Мимо цього присяжні вісьмома голосами (самі Поляки) сказали, що обвинувачений винен, хоч по правді вини за ним не було ніякої.

Оборонець др. Степан Баран вніс проти засуду жалобу неважности по причині неузгляднення цілого ряду його внесків і осеню ц. р. відбудеться касаційна розправа перед найвищим судом у Варшаві і — можливо, — що вирок буде знесений і розписана нова розправа. Аж до остаточного вирішення справи обвинувачений пробуває дальше у слідчій тюрмі окружного суду в Тернополі.

Тепер вияснюється вповні, хто вбив Королюка і що обвинувачений Богдан Міхенко є цілковито невинний і ніяк непричасний у вбивстві Королюка.

Дня 6. вересня ц. р. одержав адвокат др. Степан Баран в Тернополі порученого листа з Києва від Романа Міхенка і Остапа Германа, що під цю пору там пробувають, в якому описують цілу подію з бивством Королюка, з чого стає ясною повна невинність засудженого Богдана Міхенка.

Цей лист у дословному відписі звучить так:

„Високоповажаний Пане Меценас!"

„Звертаемось до Вас, як до оборонця Богдана Міхенка. О засуді Богдана Міхенка, знаемо з листів, котрі одержуемо з дому, а о подрібнім ході розправи дізнались тільки тепер, як случайно попала нам в руки львівська ґазета „Поранна" з мая".

„До розправи мовчали ми, бо не хотіли себе обвинувачувати, а знаючи о невинности Б. М., вірили, що його засудити не можуть. Та сталось инакше. Богдана Міхенка як співвинного у вбивстві провокатора Королюка засуджено польським судом на чотири роки тяжкої вязниці. Свідомі ми того, що все пропало і що засудженому Б. М. нічого не поможе. Та щоб Ви, оборонець, мали певність, що бороните дійсно невинного чоловіка, пишемо отсего листа".

„Що Королюк був провокатором, ми знали, сеж і не було таемницею; дальше знали ми (тільки підписаний Остап Герман) що 8. грудня м. р. мав Королюк доставити поліції мнімі доказові матеріяли проти нас, а головно проти Остапа Германа та Богдана і Леоніда Міхенко. (Дороги, якою дізнавсь о тім Остап Герман, виявити зі зрозумілих причин не можемо, та комісар Гоньчарчик й знає, бо зареґував відповідно)".

„Вихід був один, позбутись Королюка до цього часу, що й підписані постановили. Богдан Міхенко нічого не знав. Анґажувати його ми не хотіли, раз тому, що він був занадто в добрих зносинах (футбол та музика) з Королюком, по друге, що він був на оці поліції, котра його слідила (за це мабуть, що вернув з України), а це все могло поміщати в виконанню наміру".

„До 8. XII. багато часу не оставалось. Королюка стрінув підписаний Герман в суботу 5. XII. рано і його замовив на 6. г. до реставрації Бурбели, де він і прийшов. У Бурбели бачив нас (Германа і Королюка) поліціянт з довгими вусами, котрий пише в експозитурі слідчій — називається Ґречило, дальше ще один чоловік в цвікерах, котрого називали секретарем та сержант — теж в цвікерах; всі вони грали в білярд. В міжчасі прийшов, як було умовлено, підписаний Роман Міхенко і сказав Германові, що помешкання його вільне, братів дома нема. Королюкові натомісць сказав (щоб його витягнути), що в дома зібралася „ґранда" знакомих, мають горівку (на що Королюк був дуже лакомий) і просять його, щоб прийшов також заграти на балалайці. Від Бурбели вийшли в трійку около 7 год. Герман і Королюк до Міхенків, Роман Міхенко натомісць пішов по сани, котрі чекали в умовленім місці".

„Ґранда" в дома чекала — та тільки инша"...

„В плащі Королюка на плечах та в шапці найдено зашиті папері, котрих відписи і тепер є в нас. Королюка вбито не задурно!"

„Вечером пів до 8 приїхав Роман Міхенко саньми, котрими підїхав тільки до брами. Королюка вложено в мішок і сейчас вивезено в сторону села Білої, щоби кинути в став. Став був замерзлий; аж в Білій найшли місце незамерзле і там кинули Королюка, думаючи, що до ранку це місце замерзне; не знали ми, що це керниця".

„Виїхали ми за кордон в неділю в 2 год. з Гаїв. Виїхали тому, бо довідались, що Королюка напевно витягнуть з води. В неділю ранком в помешканні підписаного Германа Богданові заявили ми, що їдемо на Україну, даючи йому до зрозуміння, чому; зрозумів він, про що ходить, чи ні — не знаемо".

„Слушно вбито провокатора Королюка, чи ні, прийде час, осудять. Ми перед собою оправдані. Жаль нам тільки брата і товариша Богдана Міхенко, котрого невинно засуджено. Богдан Міхенко в убивстві Королюка невинно засуджений".

Міхенко Роман, Герман Остап.

Київ, 31. VIII. 1926 р.

Очевидно, що оборона зробить з цього листа відповідний процесовий ужиток.

НОВА ПАРТІЯ.

В неділю, 10. жовтня ц. р. відбувся у Львові в сали Товариства імени Лисенка зїзд двох українських соціялістичних партій, — Селянського Союза і Народної Волі — в ціли завершення злиття в одну партію під назвою: Українське Селянсько-Робітниче Обєднання. В зїзді брало участь понад 100 делеґатів з Холму, Підляшша, Полісся, Волині і Галичини, а також усі соціялістичні посли.

На чолі партії, Центральний Комітет, котрої складається з 18 осіб, стоїть тіснійший комітет з 6 осіб, а саме послів Чучмая, Козицького, Маківки, ред. Вальницького, Пелехатого і Заяця. Партія постановила видавати щоденник у Львові.

В хвилі, коли по відчитанню деклярації, відчитувано спільний манифест, увійшла на салю поліція і розвязала збори. Так само розвязала посольське справоздавче віче, яке на місци отворив посол Маківка.

Польська преса своїм звичаєм денунціює, що в новій партії патронують комуністи.

НОВЕ „СТУДІЮМ РУТЕНУМ".

— о —

Львівським вязням обіцює управа Бриґідок всі благодати модерного комфорту. Зате в краківській вязниці відносини, що нагадують „вавельську смочу яму": наших політичних вязнів переміщують з бандитами; у келіях нема ліжок, сінники повні блощиць, харч збиває на гидь, а управа не дозволяє вязням купувати собі кращий і поводиться з людьми, мов з худобою. Такі враження тих, що вийшли звідти.
